

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΟΙ ΔΕΛΦΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ πού λάβανε χώρα στις 9-10 Μαΐου στέφθηκαν από πλήρη επιτυχίαν.

Ὁ ειλικρινὴς ἐνθουσιασμός τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῶν ξένων πού μὲ πίστη προσέτρεξαν ἦταν μεγάλος. Τὸ πιὸ δύσκολο μέρος τῶν εορτῶν, ἡ παράσταση τοῦ «Προμηθεά» κατέπληξε τοὺς θεατὲς μὲ τὴν ἄρτια ὀργάνωση καὶ τὴν τελεία του διδασκαλία.

Γιὰ τὸ γιγαντιαῖο ἔργο τῶν Σικελιανῶν πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὁποίου τόσοι κατεβλήθησαν κόποι, ἐκδηλώσαμεν καὶ μεῖς μαζί μὲ ὅλο τὸν σκεπτόμενο κόσμον τὴν χαρὰ μας καὶ τὶς ἐλπίδες μας.

Καλλιτεχνικὰ γεγονότα πού ἀνυψώνουν τὸ ἑλληνικὸ γόητρο καὶ δυναμώνουν τὴν εὐλάβεια ὅλων γιὰ τὰ ἀρχαῖα μας ἀριστουργήματα γιομίζουν ἀπὸ δίκαιη ὑπερηφάνεια τὴν ψυχὴ μας.

Οἱ ἐπευφημήσεις τοῦ ζεύγους Σικελιανοῦ ἀπ' τοὺς παρευρισκομένους ἱκανοποίησαν τίς ὑπεράνθρωπες προσπάθειές του καὶ τὴν εὐγενική του πρωτοβουλία, πού ὑπεστήριζαν ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ὅλοι οἱ ἐκλεκτοὶ ἐνθαρρυνταὶ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ωραίου.

Προανάγκρυσμα τῆς λαμπρῆς ἐπιτυχίας τῶν Ἑορτῶν εἶναι οἱ γνῶμες τῶν λογοτεχνῶν καὶ καλλιτεχνῶν πού δημοσιεύτηκαν στὸν τύπο· παραθέτομε ἐδῶ τίς γνῶμες τοῦ Μαλακάση καὶ Νιρβάνα μ' ὅλη τὴν ἐκτίμησίν μας γιὰ τοὺς μεγάλους αὐτοὺς παράγοντες τῆς Τέχνης:

Τὴν ὑπεράνθρωπη προσπάθεια τοῦ ζεύγους Σικελιανοῦ τὴν βρίσκω ἄξια κάθε ἐπαίνου καὶ θαυμασμοῦ. Ὅ,τι μᾶς γυρίζει στὴν ἀπαράβλητη ἐποχὴ τῆς Ἑλλάδος εἶνε γιὰ μένα ἱερὸ καὶ ἅγιο.

Δὲν εἶμαι σὲ θέση νὰ σχολιάσω λεπτομέρειες καὶ τρόπους τῆς παράστασης τοῦ Προμηθεά, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀέρα ἅμα φέρον μπροστά μου τοῦ κυματισμοῦ ἐνὸς τέτοιου θείου ὁράματος, νοιώθω νὰ μεγαλώνει καὶ νὰ ἐξαιρεται ὅλο μου τὸ εἶνε. Ἀφίνω ἀκόμα καὶ τὸ Προμηθεϊκὸ πρόβλημα μὲ ποιά δύναμη μὲ σέρνει καὶ παίζει μαζί μου χωρὶς νὰ μὲ ἐξευτελίζει. Ὅσο μικροὶ κι ἂν εἴμαστε μπροστά του, κι ὅσο κι ἂν μᾶς διαφεύγει ἡ λύση του, δὲ χανόμεθα σὲ ὠκεανὸ ἀπελπισίας. Ἀλλὰ στὴν παράσταση ξαναγυρίζω.

Ἡ ἀνάληψη τέτοιου κολοσσιαίου ἔργου εἶνε τιμὴ δίκαια σ' ἐκείνους ὅπου τὸ ἀνέλαβαν. Ἡ Ἀθῆνα ἄς τὸ παραστέκει ὅπως τὸ ἀξίζει.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ.

Οἱ Δελφικὲς γιορτές, ὅπως τὶς ὠνειρεύθηκε, ἓνας μεγαλόπνοος ποιητῆς — ὁ Ἄγγελος Σικελιανὸς — καὶ ὅπως, σὲ μιὰ τιτανική, πράγματι, προσπάθεια, τὶς προετοιμάζει, τόσους μῆνας τώρα, μὲ τὴν ἐμπνευσμένη συνεργασία τῆς κ. Εὐᾶς Σικελιανοῦ, εἶναι, βέβαια, ἓνας ἄθλος ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους, πού εἶδε ἡ ἐποχή μας. Κάθε πιστὸς ἑλληνικοῦ θαύματος δὲν ἔχει παρὰ νὰ εὐχηθῇ τὸ ὥραϊο καὶ ἀπότολμον ὄνειρο νὰ γίνη, κάτω ἀπὸ τὴν ἱερή σκιὰ τῶν Φαιδριάδων, καὶ μιὰ ὥραϊα, ζωντανή πραγματικότητα.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ.

Ἡ ΑΦΙΞΗ τῆς Μαρίκας Κοτοπούλη στὴν πόλη μας ἦταν ἓνα ἐξαιρετικὰ καλλιτεχνικὸ γεγονός.

Μαζὶ μὲ τὸν θίασό της, πού ἀπαρτιζότανε ἀπὸ ἄριστα στοιχεῖα τοῦ ἑλλ. θεάτρου, ἦρθε καὶ ὁ Μανώλης Καλομοίρης, ὁ διάσημος ἑλλην μουσουργός.

Μεταξὺ τῶν ἔργων πού ἐπαίχθηκαν σημειώνουμε τὸν “Μάκβεθ” τοῦ Σαίξπηρ, τὸν “Πόλεμο” τοῦ Ἀρτσιμπάτσεφ, τὴ “Στέλλα Βιολάντη” τοῦ Ξενοπούλου καὶ τὸ νέον ἔργο τοῦ Ἀπ. Λεοντῆ “Σκλάβοι στὸ Μῖσος”.

Στὴν τραγωδία τοῦ Σαίξπηρ ὡς Λαίδυ Μάκβεθ ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη κυριολεκτικὰ μᾶς συνάρπασε μὲ τὴν ἄφθαστη τέχνη της· μὰ καὶ ὁ Βεάκης μᾶς ἔδειξε ὅλο τὸ μεγάλο του ταλέντο.

Κοντὰ στοὺς παλαιότερους δοκιμασμένους ἠθοποιούς τοῦ θιάσου, πολὺ ἐκτιμήθηκε ἀπ’ τὸ κοινὸ ἡ ἀναμφισβήτητη ἀξία τοῦ νέου ἠθοποιοῦ Α. Μινωτῆ.

Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ τῆς 15 Ἀπριλίου περιέχει μιὰ πολὺ χαριτωμένη περιγραφὴ τοῦ Καβάφη καμωμένη ἀπ’ τὸν κ. Καζαντζάκη, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπισκέφθηκε φέτος, κατὰ τὴν διέλευσίν του ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια.

Στὸ ἡμίφως τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Καβάφη προσπαθοῦσε, μᾶς λέγει ὁ κ. Καζαντζάκης, νὰ διακρίνει τὴν μορφὴν τοῦ ποιητῆ. “Ἀνάμεσα μᾶς εἶναι ἓνα μικρὸ τραπεζάκι, γιομάτο ποτῆρια μὲ Χιώτικη μαστίχα κι’ οὐῖσκι — καὶ πίνουμε.....

«Ξεχωρίζω στὰ σκοτεινά, ἐπάνω στὸ ντιβάνι, τὴ φυσιογνωμία του — πότε ὅλο ἔκφραση μεφιστοφελικὴ κ’ εἰρωνεία καὶ τὰ ὥραϊα μαῦρα μάτια του ξάφνου ἀστράφτουν, μόλις πέσει ἐπάνω τους μιὰ μικρὴ ἀκτίδα ἀπὸ τὸ φῶς τῶν κεριῶν, καὶ κάποτε πάλι γέρνει ὅλο φινέτσα, παρακμὴ καὶ κούραση.....

“Ὁ Καβάφης ἔχει ὅλα τὰ τυπικὰ χαρακτηριστικὰ ἐνὸς ἐξαιρε-

τικοῦ ἀνθρώπου τῆς παρακμῆς — σοφός, εἰρωνικός, ἡδονιστὴς γόης, γιομάτος μνήμη. Ζεῖ “σάν ἀδιάφορος”, “σὰ θαρραλέος”. Κοιτάζει, ξαπλωμένος σὲ μιὰ μαλακὴ πολυθρόνα ἀπὸ τὸ παράθυρό του καὶ περιμένει τοὺς “Βαρβάρους” νὰ προβάλουν”.

“Μιλοῦμε” λέγει ὁ κ. Καζαντζάκης “γιά πλῆθος πρόσωπα κ’ ιδέες, γελοῦμε, σωπαίνομε καὶ πάλι ἀρχίζει, μὲ κάποια προσπάθεια ἢ κουβέντα. Ἐγὼ πολεμῶ νὰ κρύψω στὸ γέλιο τὴ συγκίνηση καὶ τὴ χαρὰ μου. Νά, ἓνας ἄνθρωπος μπροστά μου, ἄρτιος, πὺν τελεῖ τὸν ἄθλο τῆς τέχνης μὲ ὑπερηφάνεια καὶ σιωπὴ, ἀρχηγὸς ἐρημίτης, κ’ ὑποτάσσει τὴν περιέργεια, τὴ φιλοδοξία καὶ τὴ φιληδονία, στὸν αὐστηρὸ ρυθμὸ μιᾶς ἐπικουρείας ἀσκητικῆς”.

Μὲ πολὺ πνεῦμα ὁ κ. Καζαντζάκης προσθέτει ὅτι τοῦ φαίνεται πὼς ὁ Καβάφης “ἔπρεπε νὰ εἶχε γεννηθῇ στὸν 15ο αἰῶνα στὴ Φλωρεντία, καρδινάλιος, μυστικοσύμβουλος τοῦ Πάπα, ἔκτακτος ἀπεσταλμένος στὸ Παλάτι τοῦ Δόγη, στὴ Βενετία, καὶ ἐπὶ πολλὰ χρόνια, πίνοντας, ἀγαπώντας, χαζεύοντας στὰ κανάλια, γράφοντας, σωπαίνοντας — νὰ διαπραγματεύεται τὶς πιὸ σατανικὲς καὶ πολὺπλοκες καὶ σκανδαλώδεις ὑποθέσεις τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας”.

Ὁ κ. Καζαντζάκης ὁμιλεῖ καὶ γιὰ τὴν φόρμα στὸ ἔργον τοῦ Καβάφη. “Σῶμα καὶ ψυχὴ ὅτ’ αἰσθητικὰ τοῦ εἶναι ἓνα. Σπάνια στὴν ἱστορίαν τῆς φιλολογίας μας μιὰ τέτοια ἐνότητα ὑπῆρξε τόσο ὁργανικὰ τέλεια”.

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ ΛΟΓΙΟΣ κ. Πατρις Ἀλβέρ στίς “Nouvelles Littéraires” τοῦ Παρισιοῦ (15 Ἀπριλίου) γράφει γιὰ τὴν ἑλληνικὴ διανόηση τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ κ. Ἀλβέρ λέγει ὅτι στὴν Ἀλεξάνδρεια τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον διακρίνεται περισσότερο τῶν ἄλλων “dans” les productions de l’esprit. La colonie grecque d’Alexandrie a ses maisons d’éditions, ses salons littéraires, ses cénacles, voire ses chapelles, ses scandales litteraires”. Ὁμιλεῖ γιὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλεξανδρινοῦ τύπου, καὶ γιὰ τὴν ζωτικότητα τῆς λογοτεχνικῆς κίνησιν.

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ἐπιτυχία δόθηκε στίς 16 Μαΐου ἀπ’ τὸ θίασο Κοτοπούλη στὸ θέατρο Ἀλάμπρα τὸ νέο ἔργο τοῦ γνωστοῦ λογοτέχνου κ. Ἀπ. Λεοντῆ “Σκλάβοι στὸ Μίσος”.

Μετὰ τίς “Χαμένους Δυνάμεις” καὶ τίς “Δυὸ Γυναῖκες” ὁ Λεοντῆς μᾶς ἔδωκε τὸ δυνατὸ δράμα πὺν μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον παρακολούθησαν οἱ Ἀλεξανδρινοὶ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ξέρουν νὰ ἐκτιμῇσιν τὴν ἀξίαν καὶ ν’ ἀποδώσιν δικαιοσύνην στὸν ἐκλεκτὸ θεατρι-

κό συγγραφέα πού τιμᾷ τὴν Ἀλεξανδρινὴ φιλολογικὴ οἰκογένεια.

Ὁ Λεοντῆς δὲν εἶναι ὁ ἐπιτήδειος τεχνίτης πού συναρπάζει τὰ πλήθη μὲ τίς φτιαχτὲς συγκινήσεις καὶ τίς κολπαδόρικες σκηνές· δουλεύει μὲ εἰλικρίνεια, δημιουργεῖ. Κατέχει ἀρκετὰ μυστικά τοῦ σανιδιοῦ, ἀλλὰ γιὰ νὰ ικανοποιήσει περισσότερο τοὺς θεατὲς θᾶπρεπε ἴσως νὰ θυσιάσει ἓνα μέρος τῶν ιδεολογικῶν ιδιοτήτων τοῦ ἔργου του καὶ νὰ εἰδικοποιηθεῖ στὸν τσαρλατανισμό πού σήμερα εἶναι καὶ ὁ πιὸ εὐκολος δρόμος γιὰ νὰ φθάσει κανεὶς, ιδίως στὸ θεατρικὸ κλάδο.

“Σκλάβοι στὸ Μίσος” εἶναι ἔργο δυνατῆς δημιουργικῆς πνοῆς. Ἔχει μέσα του βαθυστόχαστες ἔννοιες καθορισμένες, μοντέρνες ἰδέες ὅχι παράδοξες καὶ νοσηρές, ἀλλὰ φυσικὰ ἐξελιγμένες, διαχυτικότητα ἀνθρώπινων συναισθημάτων τῆς σύγχρονης κοινωνικῆς κατάστασης. Ἀγγίζει καὶ παρουσιάζει προβλήματα πού ἀπασχολοῦν ἀπὸ πάντα τὸν ἄνθρωπο μὰ πού καθένas λύνει μὲ τὸν δικό του τρόπο. Ἀναπαριστάνει τὴν πάλη τοῦ ἀριβίστα καὶ τοῦ ιδεολόγου μὲ φόντο τὸν ἐργατικὸ κόσμο πού προσέχεται σήμερα παντοῦ ἀπὸ τόσους ἀνθρώπους τῆς σκέψης. Ἡ γλῶσσα τοῦ ἔργου ζωντανή, ὁμορφή.

Δυὸ ἀδελφοί, οἱ κ. κ. Τάμπρα. Ὁ ἓνας ὁ Ἀλέξης ὁ πιὸ μικρός, ἀγέρωχος, σκληρός, δυνατός, ἡ πραγματικὴ εἰκόνα τοῦ ἀριβίστα, ὁ ἄλλος, ὁ Σταμάτης, ἐγῴστης, φιλόδοξος· κι’ οἱ δυὸ ἔτοιμοι νὰ θυσιάσουνε τὰ πάντα, ἀρκεῖ νὰ φθάσουν. Ἔχουν ἓνα ἐργοστάσιο πού οἰκειοποιήθηκαν ἐξαφανίζοντας κάθε ἴχνος ἀποδείξεως συνεταιρισμοῦ τους μὲ τὸν χημικὸ Βάλβη ὁ ὁποῖος πέθανε ἀφήνοντας δυὸ ὄρφανά, τὸν Πέτρο καὶ τὴν Ἄννα. Οἱ Τάμπρα γιὰ νὰ σκεπᾶσουν καὶ νὰ πνίξουν τὸ δίκαιο τῶν παιδιῶν, τ’ ἀνατρέφουν μαζί τους, κάτω ἀπ’ τὸ ἄγρυπνο μάτι τοῦ δυνατοῦ. Μεγάλωσαν. Τὴν Ἄννα, γιὰ νὰ ἐξουδετερωθεῖ κάθε κίνδυνος ἀπ’ τὸ μέρος της, τὴν κάμει ὁ ἓνας, ὁ μικρότερος, ἐρωμένη του. Τὸν Πέτρο τὸν πιέζουν, τοῦ ἐπιβάλλονται μὲ τὴν ἰσχύ τῆς θέσης τους. Ὁ Πέτρος δὲν εἶναι χαρακτῆρας πού ὑποκύπτει, ξέρεי τί μπορεῖ ν’ ἀπαιτήσῃ, ἀλλ’ ὑπάρχει ἡ Ρένα ἡ κόρη τοῦ Σταμάτη, ἓνας παθολογικὸς τύπος γυναικας πού ἔχει ἐγκεφαλικὲς διαταράξεις. Ὁ Πέτρος εἶναι ἔτοιμος νὰ θυσιαστεῖ γι’ αὐτήν· μεγάλωσαν μαζί, τὴν ἀγαπᾷ, εἰλικρινᾷ, ιδεολογικά, σύμφωνα μὲ τὸν χαρακτῆρα του καὶ τίς ἀρχές του. Σ’ αὐτὴν ὅμως ὑπάρχει βαθειὰ ριζωμένος ὁ ἐγῴσμος τῆς οἰκογενείας της, ἡ δυσπιστία τῶν πλούσιων κοριτσιῶν ὅταν οἱ φτωχοὶ τοὺς δείξουν αἰσθήματα, καὶ ἂν καὶ μέσα της νοιώθει ἀγάπη γιὰ κεῖνον, τὸν σταματᾷ στὴν ἐκδήλωση τῶν αἰσθημάτων του, τὸν

προσβάλλει, τὸν ἀφήνει νὰ ἐννοήσῃ πῶς δὲν πιστεύει στὰ λόγια του γιατί τὰ ὑπαγορεύει ὁ ὑπολογισμός. Εἶναι ἀνίδη ἀπ' τὴν πραγματική κατάστασι τοῦ σπιτιοῦ της. Ἐκεῖνος ἀπογοιτεύεται ἀπ' τὸ φέρσιμό της, ἂν καὶ ξέρεῖ τὰ δικαιώματά τοῦ πάνω στὸ ἐργοστάσιο, φεύγει στὴν Ἀμερική καὶ μπαίνει σ' ἓνα ξένο. Εἶναι χημικός· μετὰ καιρό, κάμει μιὰ σπουδαία ἐφεύρεση ἱκανὴ νὰ τὸν δοξάσει. Ἡ καρδιά του τοῦ ὑπαγορεύει νὰ τὴν δώσει στὸ ἐργοστάσιο Τάμπρα· ἰδεολόγος καθὼς εἶναι θέλει νὰ τοὺς ἀνταποδώσῃ τὸ καλὸ γιὰ τὸ κακό, καὶ ἐπιστρέφει. Ὁ γυρισμός του ὅμως τοῦ ὁποίου οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν ξέρουν τίς αἰτίες, ἀναστατώνει ὅλους. Τὸ ἐργοστάσιο βρίσκεται σὲ ἄσχημα χάλια, ἀπ' τὸν πόλεμο γεροῦ συνογωνιστὴ ποῦχει τὸν ἀρχιλογιστὴ τους πληρωμένο κατάσκοπο. Γιὰ νὰ μὴν κλείσῃ ἀπ' τὴν ἔλλειψη πρώτης ὕλης οἱ Τάμπρα προκαλοῦν ἀπεργία μὲ αἴτιο τὸ βάνουσο φέρσιμο τοῦ Ἀλέξη πρὸς τοὺς ἐργάτες· οἱ ὁποῖοι τὸν μισοῦν σὲ σημεῖο πού καταταστρώνουν σχέδιο ν' ἀνάτινάξουν τὸ ἐργοστάσιο τὸ μεσημέρι ὅταν μόνος ὁ Ἀλέξης κάμει τὴν ἐπιθεώρησι. Ὁ μηχανικός ἀπὸ εὐγνώμοσύνη πρὸς τὴ Ρένα—πού στάθηκε στὴν ἀρρώστεια τοῦ παιδιοῦ του — σὲ μιὰ στιγμὴ πού συνέρχεται, τῆς τὰ λέει ὅλα καὶ τῆς δίνει τὸ κλειδὶ τοῦ ὑπόγειου ὅπου ὑπάρχει δυναμίτις.

Ὁ Πέτρος ἔρχεται. Ἀπὸ παντοῦ τὸν ὑποδέχονται κρύα. Καὶ νεῖς δὲν ξέρεῖ τὸ σκοπὸ του. Ἡ ἀδελφή του φοβᾶται γιὰ τίς σχέσεις της μὲ τὸν Ἀλέξη. Οἱ ἄλλοι τὸν προτιμοῦν μακρυνὰ γιὰ κάθε ἀσφάλεια. Ὁ Πέτρος παρουσιάζεται ταπεινὰ ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ταλαιπωρημένος στὰ ξένα ἔρχεται νὰ τοὺς ζητήσῃ κάποια θέσιν μέσα στὸ ἐργοστάσιο. Οἱ δυνατοί, οἱ μεγάλοι, νομίζοντας πάντα πῶς μποροῦν νὰ συντρίβουν κείνους πού φοβοῦνται γιὰ ἐπικίνδυνους τὸν δέχονται μὲ τὸν χειρότερο τρόπο καὶ γιὰ νὰ τὸν ξεφορτωθοῦν τοῦ προσφέρουν μιὰ ἀσήμαντη θέσιν σ' ἓνα ὑποκατάστημά τους στὴν πόλιν. Ὁ Πέτρος ξέρεῖ τὴν κατάστασι τῆς ἀδελφῆς του, βλέπει τὴν στάσι τῆς Ρένας πότε ἐνθαρρυντική πότε προσβλητική καὶ ἐξανίσταται. Μιὰ σκηνὴ μὲ τὴν ἀδελφή του, πού σὲ μιὰ στιγμὴ ζηλοτυπίας, τοῦ τὰ ἐξηγεῖ ὅλα καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τὴν προστατεύσῃ, τὸν κλονίζει. Τῆς λέει πῶς εἶναι ὑπεύθυνη αὐτὴ ἀφοῦ παραδόθηκε θεληματικὰ στὸν Ἀλέξη καὶ ὅτι δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ τοῦ ἐπιβάλῃ νὰ τὴν πάρῃ. Τέτοια πράγματα δὲν εἶναι τῆς ἐποχῆς μας· μέσα του ὅμως γίνεται πάλη. Καλά, καθέννας λοιπὸν τὸ δίκιο του. Ἡ δικαιοσύνη γιὰ ὅλους ὄχι μόνον γιὰ τὴν ἀδελφὴν του. Πρέπει μὲ κάθε μέσο ν' ἀποχτήσῃ τὸ μερίδιό τοῦ πατέρα του, νὰ προικήσῃ τὴν Ἀννα. μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι μετὰ πού

ἐξάντλησε ὅλα τὰ μέσα πειθοῦς, παίρνει γραπτή τὴν ἀναγνώριση τοῦ χρέους ἀπ' τὸν Ἀλέξη· κείνη τῇ στιγμῇ ὁμως ἔρχεται ἡ Ρένα — πού, χωρὶς νὰ τὴν δοῦν, παρακολοῦθουσε ὅλο τὸ τέλος τῆς σκη- νῆς. Βλέπει τὴν κατάντια τῶν δικῶν της πού χρεωστοῦν στὸν Πέ- τρο, βλέπει τὴν ἐκβιαστικὴ στάση τοῦ Πέτρου. Πληγωμένη στὸν ἐγωϊσμό της τὸν ὑβρίζει. Ὁ Πέτρος τῆς περὶ τὸ χαρτί, λέγοντάς τους πῶς θὰ τοὺς συντρίψει μὲ τὸ μυαλό του, ὑπονοῶντας τὴν ἐ- φεύρεση, καὶ φεύγει.

Μόλις μαθαίνουν τὴν ἐφεύρεση οἱ ἐργοστασιάρχες ταράσσονται. Πρέπει νὰ τὸν συγκρατήσουν μὲ κάθε εἶδους μέσο, ἔστω κι' ἂν πέσουν κι' ἂν ταπεινωθοῦν. Καὶ ἀρχίζουν τὰ παρακάλια. Ἡ Ρένα πληγωμένη στὸν ἐγωϊσμό της ἔχει μιὰ καινούργια κρίση ἀρρώ- στειας πού τὴν σπρώχνει νὰ τινάξει τὸ ἐργοστάσιο στὸν ἄερα κατὰ τὸ σχέδιο τῶν ἐργατῶν, νομίζοντας πῶς εὐχαριστεῖ ἔτσι καὶ τὸν πατέρα της πού τρέμει μπροστὰ στὸ σβύσιμο τῆς δουλειᾶς ἀπ' τὸν μαρασμὸ ὅταν συννενοηθεῖ, ὅπως τᾶχει δηλώσει, ὁ Πέτρος μὲ τὸν συναγωνιστὴ τους. Καὶ βάζει φωτιά στὸ φυτῆλι. Γυρίζοντας συν- ἀντὰ τὸν Πέτρο. Ἀγαναχτισμένος καθὼς εἶναι ἀπ' τὴν ἀποκάλυψη τοῦ κατάσκοπου λογιστῆ τῆς τὰ λέει ὅλα. Ἀφήνουν κι' οἱ δυὸ γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ φανεῖ γυμνὴ ἡ ψυχὴ τους. Γιὰ κείνην πού ἀγαπᾷ εἰλικρινά, μακριὰ ἀπὸ κάθε ὑπολογισμό, θὰ μείνει μαζί τους, θὰ προσφέρει τὴν ἐφεύρεσὶ του. Ὅσο γρήγορα κι' ἂν δό- θηκαν οἱ ἐξηγήσεις ἢ ἐκκρηξὴ γίνεται· ὅλα μεταβάλλονται σὲ στάχτη. Ἔτσι εἶναι, στὴ ζωὴ πρέπει νὰ βιαζώμαστε. Ὅταν ἀπο- φασίσουμε κάτι καλὸ πολλὰς φορὲς μᾶς λείπει ὁ χρόνος. Ἡ μοῖρα μᾶς σταματᾷ ἄσπλαχνα.

ΕΛΑΒΑΜΕ ἀπ' τὴν Κρήτη (Χανιά) μιὰν ἀγγελία περιοδικοῦ πού θὰ λέγεται «Δομένικος Θεοτοκόπουλος». Χωρὶς νὰ ἀποκλείει συστηματικὰ τὴν μὴ Κρητικὴ συνεργασία, τὸ περιοδικὸ θὰ ἔχει πρὸ πάντων Κρητικὸ χαρακτῆρα. «Εἴμαστε τοπικιστὲς ὡς σὲ ση- μεῖο ἐγωϊστικὸ» λέγει ἡ ἀγγελία, ἡ ὁποία περιέχει ἐπίσης μερικὲς λέξεις γιὰ ἓναν σκοπὸ πού ἐγκρίνουμε πολὺ, τὴν διάσωση ἢ τὴν διάδοση «τῶν σκόρπιων ἀγριολούλουδων» τῆς Κρητικῆς λαογρα- φίας. Τὸ περιοδικὸ (30 σελίδες τὸ φυλλάδιο) θὰ περιέχει καὶ εἰκονογραφίες.

ΣΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ μας τεῦχος ἡ πρώτη γραμμὴ τῆς σελίδος 20 διαβάζεται ὡς τετάρτη γραμμὴ στὴ σελίδα 21.